

Bedömning av patientens status och planering av omvårdnad vid slutet rättspsykiatrisk vård.

Anna Pontén^{1,2}, Anna-Karin Olsson¹, Elenor Jakobsson², Carina Bååth², Lars Helldin¹, Anna Josse Eklund²
1. NU-sjukvården, 2. Karlstad universitet.

Bakgrund

Rättspsykiatrisk omvårdnad är ett specialiserat och komplext område som syftar till att vårda patienter med allvarlig psykisk problematik samt minska risken för återfall i brott¹. Ytterligare en dimension i komplexiteten är att det är vanligt förekommande att patienterna har svårt att själva bedöma sitt vårdbehov. Det finns därmed en risk att patienterna inte får den behandling som de behöver om endast patientens perspektiv tas i beaktning vid vårdplaneringen^{2,3}. För att ge en så adekvat vård som möjligt är det därför viktigt att utföra kliniska och strukturerade bedömningar, som grund för patienternas vård^{4,3}. Få studier belyser vårdpersonalens erfarenheter av utförande samt uppföljning av bedömningar av patienters omvårdnadsbehov inom slutet rättspsykiatrisk vård.

Syfte

Syftet med studien är att belysa vårdpersonalens erfarenheter av att bedöma och följa upp patienters omvårdnadsbehov inom slutet rättspsykiatrisk vård.

Metod

Datainsamling har genomförts på rättspsykiatriska slutenvårdavdelningar genom fokusgruppsintervjuer. Inkluderade yrkeskategorier är sjuksköterskor, skötare samt socialpedagoger.

Resultat

Resultatet visar att två huvudsakliga typer av bedömningar utförs. De strukturerade bedömningarna är de som utförs enligt rutin och ofta med hjälp av instrument och skattningsskalor, men det kan även vara icke-strukturerade veckovisa samtal. Sedan framkommer att den största delen av bedömningar är icke formaliserade men sker kontinuerligt genom observation och samtal. Här beskrivs erfarenhet, allians, interna checklistor och en klinisk blick som bidragande faktorer till individuella bedömningar.

Konklusion

Bedömningsarbetet på en rättspsykiatrisk avdelning är ett mångfacetterat arbete. Bedömningar sker konstant vid observation, samtal och aktiviteter trots att det inte finns formaliserade mallar för vad, hur och när bedömningar bör ske. Resultatet bidrar med en ökad kunskap om arbetet med bedömningar inom rättspsykiatrin. Det visar på vikten av bedömningar med hjälp av instrument som skapar en konkret och likvärdig bedömning, vilket forskning visar är en stor och viktig del av psykiatriska bedömningar. Resultatet visar även på vikten av icke formaliserade bedömningar som bidrar till ökad individualitet då instrumenten inte alltid fångar hela bilden. De intervjuade lyfter att de bland gör de bedömningarna genom observationer i det dagliga arbetet på avdelningen samt vid aktiviteter.

Referenser:

1. Robertson, M. D., & Walter, G. (2008). Many faces of the dual-role dilemma in psychiatric ethics. *Aust N Z J Psychiatry*, 42(3), 228-235. <https://doi.org/10.1080/00048670701827291>
2. Olsson, A. K., Hjärthag, F., & Helldin, L. (2019). Overestimated function in patients with schizophrenia: A possible risk factor for inadequate support? *Schizophr Res*, 206, 194-199. <https://doi.org/10.1016/j.schres.2018.11.027>
3. Woods, G. W., Freedman, D., & Greenspan, S. (2012). Neurobehavioral assessment in forensic practice. *Int J Law Psychiatry*, 35(5-6), 432-439. <https://doi.org/10.1016/j.ijlp.2012.09.014>
4. Olsson, M., Carlström, E., Marklund, B., Helldin, L., & Hjärthag, F. (2015). Assessment of Distress and Quality of Life: A Comparison of Self-Assessments by Outpatients with a Schizophrenic Illness and the Clinical Judgment of Nurses. *Arch Psychiatr Nurs*, 29(5), 284-289. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2015.05.001>

Anna Ponten, anna.matilda.ponten@vgregion.se